

АНКЕТА О ПОТРОШЊИ ДОМАЋИНСТАВА

HOUSEHOLD BUDGET SURVEY

Просјечна мјесечна потрошња по домаћинству у Републици Српској у 2015. години била је 1 259,91 КМ.

Издаци за храну и безалкохолна пића, становање, воду, електричну енергију, плин и друге енергенте чинили су преко 56% укупне потрошње у Републици Српској.

Просјечно домаћинство у 2015. години имало је 2,74 члана и трошило је мјесечно 1 259,91 КМ. Од тога су 410,55 КМ били издаци за храну и пића, а 849,35 КМ су били издаци за непрехрамбене производе и услуге.

У односу на 2011. годину, просјечна мјесечна потрошња у Републици Српској у 2015. години, била је у просјеку мања за 121,54 КМ. У том периоду просјечна величина домаћинства је смањена за 0,2 члана.

Највеће учешће у просјечној мјесечној потрошњи домаћинстава чине Храна и безалкохолна пића 31,2% и Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти 25,6%. Остали већи издаци односили су се на Превоз 9,7% и Остале производе и услуге 6,9%.

Просјечна мјесечна потрошња у градским домаћинствима износи 1 426,83 КМ, док просјечна мјесечна потрошња у неградским домаћинствима износи 1 153,73 КМ.

Просјечна мјесечна потрошња је за 23,7% већа у градским у односу на неградска домаћинства. Потрошња у градским домаћинствима је већа у свим групама осим у групи месо и у групи алкохолна пића.

Према дефиницији издатака за финалну потрошњу домаћинстава, у њихов састав се укључују и двије ставке које не представљају стварну куповину, ни стварне издатке, а односе се на импутирану ренту и потрошњу из властите производње, тако да просјечни мјесечни издатак за потрошњу домаћинстава у Републици Српској у 2015. години, који се односи на стварну куповину производа и услуга, износи 975,86 КМ и мањи је за 65,64 КМ у односу на 2011. годину.

Процјена сиромаштва у Републици Српској заснована је на релативној линији сиромаштва Републике Српске која је у 2015. години износила 362,34 КМ. У поређењу са 2011. годином линија релативног сиромаштва је нижа за 18,75 КМ.

Стопа релативног сиромаштва становништва у Републици Српској, у 2015. години је 12,8% и у односу на 2011. годину мања је за 1,6 процентних поена.

Према Анкети о потрошњи домаћинстава, 49 805 домаћинстава или 126 043 становника у Републици Српској су били испод линије релативног сиромаштва у 2015. години. Јаз сиромаштва у Републици Српској у 2015. години је био 22,1% и у односу на 2011. годину је био мањи за 0,9 процентних поена. Вриједност квинтилног омијера (S80/S20) је мања за 0,1 у односу на 2011. годину.

Average monthly consumption per household in Republika Srpska in 2015 amounted to 1,259.91 KM.

Expenditure for food and non-alcoholic beverages, housing and energy consumption accounted for over 56% of the total consumption in Republika Srpska.

An average household in 2015 had 2.74 members and spent 1,259.91 KM per month. Of this amount, 410.55 KM referred to expenditure for food and beverages, while 849.35 KM referred to expenditure for non-food products and services.

Compared to 2011, average monthly consumption in Republika Srpska in 2015 was 121.54 KM fewer on the average. During this period, average household size decreased by 0.2 members.

The highest share in average monthly consumption of households was that of Food and non-alcoholic beverages with 31.2%, followed by Housing and energy consumption with 25.6%. Other major expenditure referred to Transport and Other products and services, 9.7% and 6.9% respectively.

Average monthly consumption in urban households amounted to 1,426.83 KM, while average monthly consumption in non-urban households amounted to 1,153.73 KM.

Average monthly consumption was 23.7% higher in urban households when compared with non-urban ones. Consumption in urban households was higher for all groups, except for the group meat and the group alcoholic beverages.

By definition, household final consumption expenditure also includes two items that do not represent actual purchase nor actual expenditure, but refer to imputed rent and consumption from own production: thus, average monthly household consumption expenditure in Republika Srpska in 2015, referring to actual purchase of products and services, amounted to 975.86 KM, which represented a decrease by 65.64 KM when compared to 2011.

Poverty assessment in Republika Srpska is based on the relative poverty line of Republika Srpska, which in 2015 amounted to 362.34 KM. Compared to 2011, the relative poverty line decreased by 18.75 KM.

The relative poverty rate of the population of Republika Srpska in 2015 was 12.8%, which represented a decrease by 1.6 percentage points when compared to 2011.

In 2015, according to the Household Budget Survey, in Republika Srpska there were 49,805 households or 126,043 citizens below the relative poverty line. Poverty gap in Republika Srpska in 2015 was 22.1%, which represented a decrease by 0.9 percentage points when compared to 2011. The value of quintile ratio (S80/S20) decreased by 0.1 when compared to 2011.

1. ГЛАВНИ ИНДИКАТОРИ У 2015. ГОДИНИ
MAIN INDICATORS IN 2015

	2015			
	укупно <i>total</i>	градско <i>urban</i>	остало <i>other</i>	
Број анкетираних домаћинстава	2 607	1 003	1 604	<i>Number of surveyed households</i>
Процијењени број домаћинстава	359 567	139 796	219 771	<i>Estimated number of households</i>
Процијењени број становника	985 854	384 603	601 251	<i>Population estimates</i>
Просјечан број чланова у домаћинству	2,74	2,75	2,74	<i>Average number of household members</i>

2. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ИЗДАЦИ ПО ДОМАЋИНСТВУ ПРЕМА ГЛАВНИМ ГРУПАМА ИЗДАТАКА ¹⁾
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER HOUSEHOLD BY MAIN GROUP OF EXPENDITURES ¹⁾

	2004	2007	2011	2015	
УКУПНО, у КМ	1 227,33	1 364,31	1 381,45	1 259,91	<i>TOTAL, KM</i>
Структура издатака према главним категоријама издатака, у %	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Structure of expenditures by main group, %</i>
01 Храна и безалкохолна пића	32,1	32,9	32,3	31,2	<i>01 Food and non-alcoholic beverages</i>
02 Алкохолна пића и дуван	4,0	3,6	3,9	3,9	<i>02 Alcoholic beverages and tobacco</i>
03 Одјећа и обућа	4,9	4,9	5,1	5,1	<i>03 Clothing and footwear</i>
04 Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти ²⁾	23,7	21,9	24,8	25,6	<i>04 Housing and energy consumption ²⁾</i>
05 Намјештај, покућство и редовно одржавање	:	5,0	4,7	4,5	<i>05 Furnishings, household equipment and routine maintenance of the dwelling</i>
06 Здравство	4,4	4,8	3,4	3,9	<i>06 Health</i>
07 Превоз	9,9	11,4	10,9	9,7	<i>07 Transport</i>
08 Комуникације	2,3	3,1	3,5	4,8	<i>08 Communication</i>
09 Рекреација и култура	3,4	3,2	2,5	1,9	<i>09 Recreation and culture</i>
10 Образовање	:	0,5	0,6	0,4	<i>10 Education</i>
11 Ресторани и хотели	2,1	2,5	2,3	2,0	<i>11 Restaurants and hotels</i>
12 Остала добра и услуге	5,7	6,0	6,1	6,9	<i>12 Miscellaneous goods and services</i>

¹⁾ Вриједности за 2004. годину за намјештај, покућство и редовно одржавање стамбене јединице и вриједности за образовање нису приказани у табели како би се избјегло директно поређење између вриједности које нису упоредиве због методолошких разлика у прикупљању података.

The 2004 values for furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling and the values for education are not reported in the table in order to avoid direct comparison between values that cannot be compared because of the methodological differences in data collection.

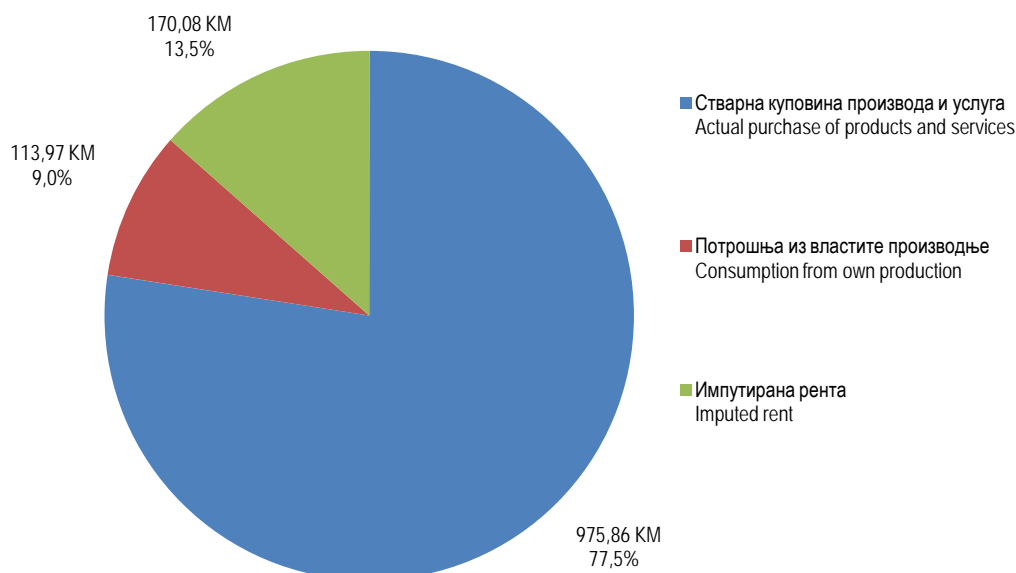
²⁾ У групу Становање укључена је вриједност импутиране ренте
Housing includes value of imputed rent

3. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ИЗДАЦИ ПО ДОМАЋИНСТВУ ПРЕМА КАТЕГОРИЈИ ИЗДАТАКА И ТИПУ НАСЕЉА, 2015.
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER HOUSEHOLD BY EXPENDITURE CATEGORY AND SETTLEMENT TYPE, 2015

Категорија издатака	Вриједности у КМ / Values in KM			Структура / Structure %			Expenditure category
	укупно total	градско urban	остало other	укупно total	градско urban	остало other	
УКУПНО	1 259,91	1 426,83	1 153,73	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Укупно – храна и пиће	410,55	425,69	400,93	32,6	29,8	34,8	Total – food and beverages
- потрошња хране и пића из власите производње	97,86	29,84	141,12	7,8	2,1	12,2	- consumption of food and beverages from own production
Хљеб и житарице	53,06	55,36	51,60	4,2	3,9	4,5	Bread and cereals
Месо	104,31	93,72	111,05	8,3	6,6	9,6	Meat
Риба	12,35	15,41	10,40	1,0	1,1	0,9	Fish
Млијеко, сир, јаја	61,88	64,88	59,97	4,9	4,5	5,2	Milk, cheese and eggs
Уља и масноће	15,40	16,05	14,99	1,2	1,1	1,3	Oils and fats
Воће	28,38	32,75	25,59	2,3	2,3	2,2	Fruit
Поврће	41,85	44,30	40,29	3,3	3,1	3,5	Vegetables
Шећер, џем, мед, кондиторски и остали прехрамбени производи	41,33	49,24	36,30	3,3	3,5	3,1	Sugar, jam, honey, chocolate, confectionery and other food products
Безалкохолна пића	34,05	37,38	31,93	2,7	2,6	2,8	Non alcoholic beverages
Алкохолна пића	17,95	16,60	18,81	1,4	1,2	1,6	Alcoholic beverages
Укупно – непрехрана	849,35	1 001,14	752,80	67,4	70,2	65,2	Total– non food
- потрошња из власите производње - непрехрана	16,11	2,19	24,97	1,3	0,2	2,2	- consumption from own production – non-food
Дуван	31,45	32,32	30,89	2,5	2,3	2,7	Tobacco
Одећа и обућа	64,34	85,81	50,69	5,1	6,0	4,4	Clothing and footwear
Становање	204,69	245,25	178,89	16,2	17,2	15,5	Housing
Ел. енергија, плин, вода и остали енергенти	118,05	116,47	119,06	9,4	8,2	10,3	Electricity, gas, water and other fuels
Намјештај, покућство и редовно одржавање	57,10	65,06	52,04	4,5	4,6	4,5	Furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling
Здравство	49,59	54,01	46,78	3,9	3,8	4,1	Health
Превоз	122,68	139,08	112,24	9,7	9,7	9,7	Transport
Комуникације	60,74	77,98	49,77	4,8	5,5	4,3	Communication
Рекреација/слободно вријеме и култура	23,42	31,78	18,10	1,9	2,2	1,6	Recreation and culture
Образовање	4,77	6,91	3,40	0,4	0,5	0,3	Education
Угоститељске услуге	21,57	26,04	18,73	1,7	1,8	1,6	Catering services
Услуге смјештаја	3,96	7,81	1,51	0,3	0,5	0,1	Accommodation services
Остали производи и услуге	87,00	112,64	70,69	6,9	7,9	6,1	Other goods and services

4. ПРОСЈЕЧНИ МЈЕСЕЧНИ ИЗДАЦИ ПО ДОМАЋИНСТВУ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ДОМАЋИНСТВА, 2015.
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER HOUSEHOLD BY HOUSEHOLD SIZE, 2015

	Величина домаћинства Household size										
	1 члан 1 member		2 члана 2 members		3 члана 3 members		4 члана 4 members		5 или више чланова 5 or more member		
	КМ	%	КМ	%	КМ	%	КМ	%	КМ	%	
УКУПНО, у КМ	679,31	100,0	1 074,52	100,0	1 497,54	100,0	1 744,03	100,0	1 877,85	100,0	TOTAL, KM
01 Храна и безалкохолна пића	204,29	30,1	346,38	32,2	447,47	29,9	527,85	30,3	613,52	32,7	01 Food and non-alcoholic beverages
02 Алкохолна пића и дуван	26,18	3,9	45,52	4,2	60,28	4,0	67,00	3,8	67,98	3,6	02 Alcoholic beverages and tobacco
03 Одјећа и обућа	19,98	2,9	36,19	3,4	83,96	5,6	123,36	7,1	111,67	5,9	03 Clothing and footwear
04 Становање, вода, електрична енергија, плин и други енергенти ²⁾	238,01	35,0	310,26	28,9	354,64	23,7	383,84	22,0	398,71	21,2	04 Housing and energy consumption ²⁾
05 Намјештај, покућство и редовно одржавање	29,96	4,4	49,89	4,6	64,71	4,3	74,72	4,3	92,45	4,9	05 Furnishings, household equipment and routine maintenance of the dwelling
06 Здравство	32,62	4,8	49,36	4,6	60,18	4,0	42,80	2,5	78,03	4,2	06 Health
07 Превоз	33,51	4,9	84,42	7,9	169,51	11,3	201,49	11,6	220,87	11,8	07 Transport
08 Комуникације	28,14	4,1	48,31	4,5	77,82	5,2	94,86	5,4	87,61	4,7	08 Communication
09 Рекреација и култура	12,58	1,9	17,66	1,6	26,16	1,7	39,86	2,3	32,57	1,7	09 Recreation and culture
10 Образовање	0,86	0,1	0,97	0,1	5,91	0,4	12,73	0,7	8,89	0,5	10 Education
11 Ресторани и хотели	14,16	2,1	17,39	1,6	35,79	2,4	43,69	2,5	30,75	1,6	11 Restaurants and hotels
12 Остала добра и услуге	39,02	5,7	68,18	6,3	111,11	7,4	131,84	7,6	134,80	7,2	12 Miscellaneous goods and services



Графикон 1. Просјечни мјесечни издаци: стварна куповина, потрошња из властите производње и импутирана рента³⁾
Graph 1 Average monthly expenditure: actual purchase, consumption from own production and imputed rent³⁾

³⁾ Потрошња из властите производње се састоји из потрошње за храну и потрошње за непрехрану.
Consumption from own production includes food and non food consumption.

5. ГЛАВНИ ИНДИКАТОРИ РЕЛАТИВНОГ СИРОМАШТВА
MAIN INDICATORS OF RELATIVE POVERTY

	2007	2011	2015	
Релативна линија сиромаштва по прилагођеном члану домаћинства (мјесечно у КМ)	350,22	381,09	362,34	<i>Relative poverty line per adjusted household member (monthly in KM)</i>
Јединице посматрања				Observation units
Сиромашна домаћинства	64 708	53 234	49 805	<i>Poor households</i>
Сиромашни појединци	182 389	152 909	126 043	<i>Poor individuals</i>
Величина сиромаштва (%)				Incidence of poverty (%)
Сиромашна домаћинства	17,3	14,8	13,9	<i>Poor households</i>
Сиромашни појединци	15,6	14,4	12,8	<i>Poor individuals</i>
Јаз сиромаштва (домаћинства)				Poverty gap (households)
Омјер S80/S20	5,1	4,4	4,3	S80/S20 ratio

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Анкета о потрошњи домаћинства је статистичко истраживање којим се од анкетираних домаћинства прикупљају подаци о издацима за потрошњу, потрошњи из властите производње, као и подаци о важнијим показатељима животног стандарда, те подаци о основним демографским, економским и социјалним карактеристикама домаћинства.

Структура издатака за потрошњу прати се према међународној класификацији COICOP-а, која их разврстава на 12 главних група: (1) Храна и безалкохолна пића; (2) Алкохолна пића и дуван; (3) Одјећа и обућа; (4) Становање, електрична енергија, плин, вода и остали енергенти; (5) Намјештај, покућство и редовно одржавање; (6) Здравство; (7) Превоз; (8) Комуникације; (9) Рекреација и култура; (10) Образовање; (11) Угоститељске услуге и услуге смјештаја и (12) Остали производи и услуге.

Анкета о потрошњи домаћинства се проводи у складу са методолошким препорукама Европске уније и међународним стандардима, чиме се обезбеђује међународна упоредивост података.

Од укупног броја домаћинства предвиђених за анкетање у 2015. години (3 413 домаћинства), анкетирано је 2 607 домаћинства.

Подаци су се прикупљали континуирано 12 мјесеци (календарска година) путем следећа три упитника: Дневник набавки, Дневник о потрошњи из властите производње и Завршни интервју. Прва два дневника су попуњавали чланови домаћинства, док су анкетари методом интервјуа попуњавали Завршни интервју.

Основне дефиниције

Домаћинством се сматра свака породична или друга заједница лица која заједно станују и заједнички троше своје приходе за подмирење основних животних потреба, без обзира да ли се сви чланови стално налазе у мјесту гдје је настањено домаћинство или неки од њих привремено бораве у другом насељу, односно иностраној држави, због рада, школовања или из других разлога.

Издаци за потрошњу домаћинства обухватају издатке за робу и услуге купљене или потрошене са циљем задовољавања потреба домаћинства. Укључују стварну куповину производа и услуга, потрошњу из властите производње и импутирану ренту.

Стварна куповина производа и услуга обухвата издатке у новцу које је домаћинство потрошило за куповину производа и услуга за потребе домаћинства.

Потрошња из властите производње подразумева потрошњу прехрамбених и непрехрамбених производа са властитог пољопривредног имања.

Импутирана рента јесте износ процјењеног трошка за стан који се додаје издацима за становање власницима станова и свим осталим који бесплатно користе нечију стамбену јединицу, а ради изједначавања критерија за мјерење животног стандарда.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Household Budget Survey is a statistical survey carried out in order to obtain data on households consumption expenditure, consumption from own production, and other important indicators of standard of living, as well as data on basic demographic, economic and social characteristics of households.

Expenditure structure is classified in accordance with the international COICOP classification into 12 main groups: (1) Food and non-alcoholic beverages, (2) Alcoholic beverages and tobacco, (3) Clothing and footwear, (4) Housing, electricity, gas, water and other energy sources, (5) Furnishing, household equipment and routine maintenance of the dwelling, (6) Health, (7) Transport, (8) Communication, (9) Recreation and culture, (10) Education, (11) Hotels and restaurants, and (12) Miscellaneous goods and services.

Household Budget Survey is carried out in accordance with the EU methodological recommendations and international standards, providing international data comparison.

From the total number of households planned for interviewing in 2015 (3,413 households), 2,607 households were interviewed.

Data were collected continuously for 12 months (calendar year) through three questionnaires: Diary of Purchases, Self-Consumption Booklet and Final Interview. Household members filled the Diary of Purchases and Self-Consumption Booklet, while the Final Interview was filled by interviewer.

Basic definitions

Household is any family or other group of people living together and spending their income jointly for the satisfaction of basic living needs, regardless if their members living in the household permanently or being in other area or foreign country temporarily, because of the work, education or other reasons.

Household consumption expenditure includes expenditures for goods and services purchased or consumed by households to satisfy their own needs. It includes actual purchase of goods and services, consumption from own consumption and imputed rent.

Actual purchase of goods and services includes money expenditures, spent for purchase of goods and services to satisfy household needs.

Consumption from own production is consumption of food and non-food goods from the household's own farm.

Imputed rent represents the amount of estimated costs for the dwelling, added to expenditure for housing, for owners of dwellings and for all others who use someone else's dwelling free of charge, aimed at equal criteria for living standard measurement.

Релативно сиромаштво се дефинише као ниво издатака за потрошњу који је испод 60% медијане вриједности потрошње. Релативна линија сиромаштва по прилагођеном члану домаћинства израчуната је у складу са Европском методологијом (тзв. модификована ОЕЦД скала 1.0, 0.5, 0.3) и зависи о дистрибуцији издатака за потрошњу унутар становништва.

Величина сиромаштва је проценат домаћинстава чији су еквивалентни издаци за потрошњу испод релативне линије сиромаштва.

Јаз сиромаштва: мјери колико је (у процентима) просјечан издатак за потрошњу сиромашних домаћинстава испод прага сиромаштва.

Омјер S80/S20: је омјер еквивалентног издатка за потрошњу горњег квинтила дистрибуције (20 % домаћинстава с највећим еквивалентним издацима за потрошњу) с укупним издатком најнижег квинтила (20 % домаћинстава с најмањим еквивалентним издацима за потрошњу)..

Relative poverty is defined as a consumption expenditure level that is lower than 60% of the median expenditure.

Relative poverty line per adjusted household member is calculated in accordance with the European methodology (so-called "modified OECD equivalence scale", 1.0, 0.5, 0.3) and it depends on the consumption expenditure distribution among population.

Poverty incidence is percentage of households with equivalent expenditure for consumption below the relative poverty line.

Poverty gap: measures to which extent (in %) the average consumption expenditure of poor households is below the poverty threshold.

Ratio S80/S20 is a ratio of total equalised household consumption expenditure of the top quintile (20% of the households with the highest equalised consumption expenditure) to that spent by the lowest quintile (20% of the households with the lowest equalised consumption expenditure).

Саопштење припремила: Биљана Тешић
e-mail: biljana.tesic@rzs.rs.ba

Prepared by: Biljana Tešić
e-mail: biljana.tesic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Владан Сибиновић, главни уредник – Излази вишегодишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General – Vladan Sibinović, Editor in chief – Perennial periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged